

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне і практичне значення результатів дисертації ШЕГИДИ Лариси Георгіївни на тему: «Комунікаційне забезпечення публічного управління розвитком громад в умовах євроінтеграції»,
поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування, в галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування

1. Актуальність теми дисертаційної роботи

Актуальність дисертаційного дослідження Шегиди Л.Г. зумовлена тим, що сучасні трансформації публічного управління дедалі більше визначаються якістю комунікаційних процесів, а розвиток територіальних громад у контексті євроінтеграції потребує не лише формального нормативного забезпечення відкритості влади, а й реального функціонування діалогу, участі, підзвітності та зворотного зв'язку. На локальному рівні, де безпосередньо реалізуються принципи доброго врядування, саме комунікація виступає важливим чинником довіри, залученості мешканців, соціальної згуртованості та результативності управлінських рішень.

У роботі переконливо показано, що в українських умовах комунікаційне забезпечення розвитку громад ускладнюється низкою системних викликів: нерівномірністю розвитку комунікаційних практик, фрагментарністю стандартів взаємодії, недостатньою інституційною спроможністю органів місцевого самоврядування, а також розривом між формальною наявністю механізмів участі та їх реальною ефективністю. Особливої ваги ця проблематика набуває в умовах євроінтеграційних трансформацій, цифровізації, воєнної невизначеності та необхідності підвищення стійкості громад.

Важливою науковою та прикладною проблемою, розв'язанню якої присвячене дослідження, є подолання явища локальної атомізації громад, що проявляється у деградації горизонтальних соціально-комунікаційних зв'язків, фрагментації інформаційного простору, зниженні довіри та громадської участі. Саме тому тема дисертаційного дослідження є актуальною, має істотне значення для науки публічного управління та спрямована на розроблення сучасних механізмів інституціалізації комунікацій як стратегічного ресурсу демократичного врядування.

2. Мета дисертаційного дослідження

Метою дисертаційного дослідження є теоретико-методологічне обґрунтування та розроблення комплексного механізму комунікаційного забезпечення публічного управління розвитком територіальних громад в умовах

євроінтеграції, спрямованого на зниження проявів локальної атомізації, відновлення горизонтальних соціально-комунікаційних зв'язків і довіри до публічної влади.

Для досягнення поставленої мети авторкою визначено та послідовно розв'язано комплекс взаємопов'язаних завдань, зокрема: уточнення понятійно-категоріального апарату дослідження; аналіз еволюції комунікаційних відносин у публічному управлінні розвитком громад; узагальнення європейських стандартів та досвіду комунікаційного врядування; дослідження організаційно-правових засад і сучасного стану комунікаційного забезпечення в Україні; виявлення викликів і перешкод у цій сфері; а також обґрунтування та побудова комплексного механізму комунікаційного забезпечення публічного управління розвитком громад.

Об'єктом дослідження є публічне управління розвитком територіальних громад в Україні в умовах євроінтеграційних трансформацій.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні засади, організаційно-правові умови, інструменти та комплексний механізм комунікаційного забезпечення публічного управління розвитком громад, а також напрями удосконалення зазначеного механізму відповідно до стандартів доброго врядування.

3. Зв'язок дисертаційної роботи з науковими програмами, науковими напрямами Університету та кафедри

Дисертаційне дослідження Шегиди Л.Г. виконувалося відповідно до наукових пошуків Національного університету «Одеська політехніка» та безпосередньо пов'язане із науковими розробками кафедри публічного управління та регіоналістики Навчально-наукового інституту публічної служби та управління Національного університету «Одеська політехніка» у сфері публічного управління, розвитку територіальних громад та громадянського суспільства.

Авторка підготувала пропозиції за напрямом, пов'язаним із комунікаційною стійкістю як інструментом забезпечення сталого розвитку громад і територій у системі багаторівневого врядування, в межах науково-дослідної роботи **«Забезпечення сталого розвитку територіальних громад та регіонів в умовах політико-управлінських трансформацій»** (реєстраційний номер НДР ОП 215-184; реєстраційний номер НДР у МОН 0122U002195).

Крім того, у 2024 році авторка брала участь у виконанні госпрозрахункової НДР Національного університету «Одеська політехніка» **«Вивчення підстав, обґрунтування доцільності зміни категорії населених пунктів Авангардівської селищної територіальної громади...»** (договір від 28.02.2024

№ 40/1915-184), у межах якої долучилася до опрацювання питань інфраструктурної спроможності місцевого самоврядування. Участь у зазначених дослідженнях підтверджує органічний зв'язок дисертаційної роботи з науковими програмами університету та її прикладну спрямованість.

4. Особистий внесок здобувачки в отриманні наукових результатів

Наукові положення, висновки та практичні рекомендації, викладені у дисертації Шегиди Л.Г., одержані авторкою особисто і є результатом самостійно проведеного наукового дослідження. Авторка самостійно визначила мету, об'єкт, предмет, гіпотезу та завдання роботи, здійснила комплексний аналіз наукових підходів, нормативно-правових засад, європейських стандартів та сучасних практик комунікаційного забезпечення публічного управління розвитком громад.

У дисертації сформульовано авторські підходи до розуміння комунікаційного забезпечення як інституціалізованої управлінської підсистеми, вперше введено і концептуалізовано поняття «локальна атомізація громад», обґрунтовано Індекс комунікаційної спроможності громади, розроблено комплексний механізм комунікаційного забезпечення, модель комунікаційної стратегії територіальної громади та модель локальної комунікаційної системи розвитку громади. Усі структурні частини дисертації, узагальнення, висновки та рекомендації виконані безпосередньо здобувачкою.

У спільних та колективних публікаціях, зарахованих за темою дисертації, особистий внесок авторки визначено у самій дисертації. Зокрема, у колективному навчальному посібнику вона брала участь у розробці теми «Комунікаційна стійкість громад як результат удосконалення публічного управління в умовах євроінтеграції», а в науковому творі щодо Авангардівської громади – у підготовці розділу про інфраструктурну спроможність місцевого самоврядування.

5. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій

Достовірність та обґрунтованість результатів дисертаційної роботи забезпечуються належним теоретико-методологічним підґрунтям дослідження, системним характером аналізу та використанням комплексу взаємодоповнювальних методів. У роботі застосовано компаративний аналіз для узагальнення європейських підходів до комунікаційної політики та стандартів взаємодії влади і громадськості, нормативно-правовий аналіз – для визначення інституційно-регуляторних передумов та обмежень комунікаційного забезпечення, а також соціологічні методи, передусім анкетне опитування

службовців органів місцевого самоврядування, результати якого опрацьовано із залученням описової статистики.

Обґрунтованість висновків підсилюється також поєднанням теоретичного аналізу з прикладною діагностикою практик і каналів комунікації, оцінюванням офіційних вебсайтів, соціальних мереж, месенджерів та локальних систем оповіщення, а також підтверджується наявністю апробації і впровадження окремих положень дисертації у практичну діяльність територіальних громад. Це дає підстави вважати висновки, положення та рекомендації дисертації належно аргументованими, достовірними та придатними до практичного застосування.

6. Ступінь новизни основних результатів дисертаційної роботи порівняно з відомими дослідженнями аналогічного характеру

Дисертаційна робота Шегиди Л.Г. містить наукові результати, які характеризуються істотною новизною та розвивають теорію і практику публічного управління.

Вперше:

- введено у науковий обіг та концептуалізовано поняття **«локальна атомізація громад»** як процес деградації горизонтальних соціально-комунікаційних зв'язків, фрагментації інформаційного простору, зниження довіри та залученості громадян, що негативно впливає на ефективність публічного управління розвитком територіальних громад;
- запропоновано **науково-методичний підхід до оцінювання стану комунікаційного забезпечення розвитку громад** через упровадження **Індексу комунікаційної спроможності громади** як інтегрального показника, що формується на основі критеріїв інституційності, спроможності, інклюзивності, цифровізації та кризостійкості;
- розроблено **комплексний механізм комунікаційного забезпечення розвитку територіальних громад** як інтегровану багаторівневу систему, що поєднує інституційні, організаційні, цифрові та процедурні елементи публічної комунікації в єдиний управлінський цикл «ініціювання – взаємодія – рішення – зворотний зв'язок»;
- обґрунтовано **модель комунікаційної стратегії територіальної громади** як інтегрованої управлінської рамки, що забезпечує поєднання стратегічних комунікацій, механізмів громадської участі та цифрової інфраструктури;
- розроблено **модель локальної комунікаційної системи розвитку громади** як цілісної комунікаційної екосистеми, що забезпечує інклюзивність, цифрову доступність, узгодженість дій та кризостійкість.

Удосконалено:

- методичні підходи до оцінювання комунікаційного забезпечення розвитку громад шляхом систематизації критеріїв і показників, придатних для виявлення системних обмежень та напрямів удосконалення;
- підхід до формування інтегрованих механізмів комунікаційної політики як системи стратегічної взаємодії державних інституцій, цифрової інфраструктури та громадянського суспільства;
- удосконалено підхід до організації комунікаційного забезпечення розвитку громад шляхом введення режимно-адаптивної моделі функціонування комунікацій із вбудованим кризовим «перемикачем», що передбачає перехід від звичайного режиму до режиму підвищеної загрози та гострої кризи із зміною пріоритетів, каналів, процедур і змісту комунікацій, водночас забезпечуючи збереження мінімальних стандартів підзвітності, верифікації інформації та зворотного зв'язку.

Набули подальшого розвитку:

- положення щодо архітекτονіки публічних комунікацій як трисферної системи: внутрішньовладних, владно-громадських та внутрішньогромадських комунікацій;
- підходи до подолання локальної атомізації через формування відкритих, мережових та довірчих горизонтальних комунікацій, які були доповнені інституціалізацією зворотного зв'язку як обов'язкової складової комунікаційного циклу, що передбачає нормативне закріплення процедур обов'язкового публічного звітування за результатами участі громадськості із чітким структуруванням: які пропозиції враховано, які враховано частково, які відхилено – із належним обґрунтуванням причин, що забезпечує підвищення прозорості, підзвітності та відтворення довіри у громаді;
- уявлення про інституційні «вузли» комунікаційної екосистеми, зокрема ЦНАП, як платформи розширення «вікна участі» та взаємодії громадян і влади.

Отже, дисертація формує нову науково-практичну рамку комунікаційного забезпечення розвитку територіальних громад, що поєднує євроінтеграційні стандарти демократичного врядування з інструментами комунікацій в умовах кризових явищ, обумовлених військовим станом та гібридною агресією, забезпечуючи при цьому підвищення довіри, ефективності та стійкості публічного управління.

7. Наукове та практичне значення результатів дисертаційного дослідження

Наукове значення дисертаційної роботи Шегиди Л.Г. полягає в розвитку теоретико-методологічних засад публічного управління розвитком громад через розширення понятійно-категоріального апарату, інституціалізацію комунікацій як стратегічного ресурсу демократичного врядування, а також формування цілісного підходу до аналізу комунікаційних процесів у громадах. Робота поглиблює наукові уявлення про взаємозв'язок комунікації, довіри, участі, згуртованості та стійкості громад в умовах євроінтеграції і кризових викликів.

Результати дисертаційного дослідження Л. Г. Шегиди отримали практичне впровадження на національному та місцевому рівнях. Зокрема, в Управлінні інформаційної політики Держкомтелерадіо України результати дослідження застосовано для підготовки аналітичних матеріалів, розроблення пропозицій щодо посилення державної інформаційної політики в регіонах, а також у межах підготовки науково-практичних заходів з протидії дезінформації та підвищення комунікаційної стійкості. У діяльності Всеукраїнської асоціації об'єднаних територіальних громад вони використані для проведення емпіричного дослідження стану комунікаційної політики громад, уточнення їхніх потреб та формування методичних рекомендацій і модельних інструментів, зокрема комунікаційної стратегії з кризовою складовою. На рівні територіальної громади (Красносільська сільська рада) результати дослідження впроваджено у практику місцевого самоврядування, зокрема у процеси організації взаємодії з громадянами, розроблення та прийняття локальних нормативно-правових актів у сфері народовладдя, формування консультативно-дорадчих органів, а також у розробці та реалізації комунікаційної стратегії громади з урахуванням кризового компоненту. Це підтверджує універсальність і прикладну цінність розроблених підходів, їхню придатність для використання в умовах євроінтеграції та кризових викликів.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання розроблених положень для інституціалізації комунікаційної функції публічної влади на локальному рівні, підготовки і впровадження комунікаційних стратегій громад, розроблення стандартів зворотного зв'язку та кризових протоколів, методичного супроводу діяльності посадових осіб і вдосконалення механізмів народовладдя. Прикладна цінність результатів посилюється наявністю емпіричного дослідження службовців ОМС, запровадженням уніфікованого шаблону модельної структури комунікаційної стратегії громади, довідок про впровадження, а також фактом розроблення та реалізації Комунікаційної платформи «РАЗОМ» у Южненській міській територіальній громаді.

8. Повнота опублікування результатів дисертаційного дослідження та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих у співавторстві та зарахованих за темою дисертації

Основні положення, результати та висновки дисертації достатньо повно відображені у наукових публікаціях здобувачки. За темою дисертації опубліковано наукові праці, в яких висвітлено теоретичні, методологічні та прикладні аспекти комунікаційного забезпечення публічного управління розвитком громад, зокрема питання комунікаційної стійкості громад, кризових комунікацій, використання європейського досвіду, принципів народовладдя та трансформації ролі громадських рад й інших консультативно-дорадчих органів.

У публікаціях, виконаних у співавторстві та зарахованих за темою дисертації, особистий внесок авторки чітко визначений: у колективному навчальному посібнику – участь у розробленні тематичного блоку щодо комунікаційної стійкості громад; у колективному науковому творі, зареєстрованому авторським правом, – через участь у підготовці розділу щодо інфраструктурної спроможності місцевого самоврядування на відповідній території. Це дає підстави стверджувати, що основні наукові результати дисертаційної роботи належать здобувачці особисто, а рівень їх оприлюднення є достатнім.

Список публікацій здобувача

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації

1. Шегіда Л.Г. Комунікаційна стійкість громад як результат удосконалення публічного управління в умовах євроінтеграції // *Інноваційні інструменти забезпечення сталого розвитку територіальних громад та регіонів в умовах політико-управлінських трансформацій: навчальний посібник*. За заг. ред. Л. Л. Приходченко, М. П. Попова; Нац. ун-т «Одеська політехніка». Одеса. 2025. С. 420-460. URL: <https://op.edu.ua/mlib/m/22991>

Персональний внесок автора: Брала участь у розробці теми 10: «Комунікаційна стійкість громад як результат удосконалення публічного управління в умовах євроінтеграції».

2. Лариса Шегіда. Кризові комунікації як інструмент забезпечення стійкості громад // *Теоретичні та прикладні питання державотворення*. № 27 (2022). С. 135-142. DOI: <https://doi.org/10.35432/tisb272022276822>

3. Лариса Шегіда. Комунікаційна політика країн Європейського Союзу: корисний досвід для України // *Теоретичні та прикладні питання державотворення*. № 31 (2024). С. 236-244. DOI: [10.35432/tisb312024314175](https://doi.org/10.35432/tisb312024314175). URL: <http://taais.oridu.odessa.ua/article/view/314175>

4. Лариса Шегіда. Принципи народовладдя в комунікаційному забезпеченні публічного управління розвитком громад в умовах євроінтеграції // *Наукові інновації та передові технології*. № 12 (52) 2025. С. 311-324. DOI: [10.52058/2786-5274-2025-12\(52\)-311-324](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-12(52)-311-324).

5. Крупник А. С., Шегіда Л. Г. Комунікаційна політика держави як інструмент формування національної ідентичності: концепт солідарної українізації // *Електронне наукове видання "Публічне адміністрування та національна безпека"*. 2025. № 12. <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2025-12-11793>

6. Лариса Шегіда. Трансформація ролі громадських рад у публічному управлінні в умовах народовладдя: комунікаційний аспект // *Теоретичні та прикладні питання державотворення*. № 35 (2025). С. 236-244.

9. Апробація результатів дисертаційної роботи

Результати дисертації апробовано у 2023-2024 роках на низці науково-практичних конференцій та науково-комуникативних заходів, зокрема в Одесі, Львові та Харкові. Практична апробація посилена участю авторки у реалізації грантового проєкту Комунікаційної платформи «РАЗОМ», а також участю у міжнародній програмі EURIZON та дослідницькому візиті до Ростоцького університету.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

7. Шегіда Л.Г. Перспективи українських медіа на шляху до європейської інтеграції. *Розвиток публічного управління в контексті європейської інтеграції України*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 28 квітня 2023 р. С. 43-46. URL: <https://lpnu.ua/sites/default/files/2023/pages/23146/konferenciya-28042023.pdf>

8. Лариса ШЕГИДА. Європейський досвід взаємодії органів публічного управління та інститутів громадянського суспільства через комунікацію. *Забезпечення стійкості системи публічної влади та управління в умовах спеціальних адміністративно-правових режимів та відновлення України*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 17 травня 2024 р., С. 458-460. URL: https://op.edu.ua/sites/default/files/publicFiles/studolymprconf/mizh_nauk_prak_konf_17.05.2024.pdf

9. Лариса ШЕГИДА. Наслідки довготривалої гібридної війни для публічного управління України. *Публічне управління XXI століття: особливості воєнного і післявоєнного періодів*: збірник наукових матеріалів XXIV Міжнародного наукового конгресу, м. Харків, 24 травня 2024 р., С. 143-145. URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18777>

10. Shehyda Larysa, Krupnyk Andriy. Management in the sphere of media in the conditions of war. *Сучасний менеджмент: моделі, стратегії, технології*: матеріали XXIV Всеукраїнської щорічної студентської науково-практичної

конференції за міжнародною участю, Одеса, 27 квітня 2023 р., С. 231-233. URL: <https://op.edu.ua/sites/default/files/publicFiles/studolympconf/zbirka-2023-04-27.pdf>

11. Шегіда Л.Г. Аналіз нормативно-правового поля комунікаційного забезпечення публічного управління розвитком громад : виклики сьогодення. *Забезпечення стійкості системи публічної влади та управління в умовах воєнного стану та відновлення України*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю, м. Одеса, 18 травня 2023 р., С. 471-474. DOI: [10.35432/tisb292023289793](https://doi.org/10.35432/tisb292023289793) URL: https://op.edu.ua/sites/default/files/publicFiles/studolympconf/zabezpechennya_stiykosti_systemy_publichnoyi_vlady_konferenciya_1.pdf

12. Приходченко Л.Л., Саханенко С.Є., Миколайчук М.М., Попов М.П., Буяновський А.О., Мельник Н.В., Панченко Г.О., Куспляк І.С., Хромова Ю.О., Лесик О.В., Тодорова О.Л., Піроженко Н.В., Латишева В.В., Крупник А.С., Куспляк Г.І., Дуліна О.В., Слободянюк Ю.Ю., Ямковой Ю.В., Соколік Л.О., Шегіда Л.Г., Свічинський В.С. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 128288. Науковий твір «Вивчення підстав та обґрунтування доцільності зміни категорії населених пунктів Авангардівської селищної територіальної громади». Дата реєстрації 15.07.2024.

Персональний внесок автора: Брала участь в роботі над розділом 12 про інфраструктурну спроможність місцевого самоврядування здійснювати визначені законом повноваження на відповідній території, що є невід’ємною частиною Наукового твору «Вивчення підстав та обґрунтування доцільності зміни категорії населених пунктів Авангардівської селищної територіальної громади», який отримав Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 128288.

10. Відповідність дисертаційної роботи вимогам, що передбачено пунктами 6 і 7 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії»

Дисертація Шегіди Лариси Георгіївни на тему **«Комунікаційне забезпечення публічного управління розвитком громад в умовах євроінтеграції»** є завершеною самостійною науковою працею, що відповідає вимогам спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування. В роботі розв’язано важливе наукове завдання у галузі публічного управління та адміністрування – обґрунтовано теоретико-методологічні засади та розроблено комплексний механізм комунікаційного забезпечення публічного управління розвитком територіальних громад в умовах євроінтеграції. Одержані результати характеризуються науковою новизною, теоретичним і практичним значенням, є достовірними, належно обґрунтованими та достатньо апробованими.

За актуальністю, науковою новизною, теоретичним, методичним та практичним значенням, обґрунтованістю одержаних результатів та оформленням, дисертаційна робота **Шегиди Лариси Георгіївни** відповідає чинним вимогам Міністерства освіти і науки України, зокрема, п. п. 6 і 7 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», та може бути рекомендована до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у галузі знань **28 Публічне управління та адміністрування** за спеціальністю **281 Публічне управління та адміністрування**.

Головуючий на засіданні
професор кафедри публічного управління
та регіоналістики, доктор наук
з державного управління, професор

Сергей САХАНЕНКО

27 березня 2026 р.